

Modül (öneri) No	273
Öğrenme Alanı (Temel konu)	İbadet
Modül (Alt konu)	İbadetin Moral Dünyamıza Etkisi
Amaçlar	İbadetin karlı bir ticaret ve saadet vesilesi olduğunu kavrar. İbadetsizliğin ne tür kayıplara sebep olduğunu bilir.
Süre	40 dk.
Seviye	Orta Seviye
Yöntem ve Teknik- Etkinlik	Balık kılçığı – kartopu/İlke çıkarma
Materyal ve Teknoloji	Kalem, kağıt
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Etkinlik-1 ✓ 3-4 kişilik gruplar oluşturulur (Katılıcı sayısına göre birden fazla grup olabilir) ✓ Kılçığın ortasına ibadetin karı ve ibadetsizliğin zararları başlığı yazılır ✓ Kılçığın üst kısmı ibadetin sağladığı karların kılçıklarından oluşur. Ana kılçıklara ara kılçıklar da oluşturmaları istenir. ✓ Alt kılçıklara ise ibadetsizliğin sonuçlarına ilişkin zararları yazmaları ve gerekirse ara kılçık oluşturmaları istenir. ✓ Çalışma sonunda yapılan kılçık bütün gruba açıklanır. Etkinlik-2 ✓ Öğrencilerden metne göre ibadet noktasında neler yapmalıyım ve yapmamalıyım, nasıl düşünmeliyim gibi soruların cevabı ve örnekleriyle birlikte kendileri için ilke çıkarmaları ister. ✓ Her öğrenci önce tek başına bir ilke belirler. ✓ Sonra ikili sonra 4 lü olunur. İlkleri birleştirir, aynı olanların dışında olanlar ilkelerim başlığı altında toplanır. ✓ Çalışma sonunda herkesin ortak olarak oluşturduğu ibadet ilkelerine ulaşılır.
Ölçme ve Değerlendirme	İbadetin moral dünyamıza olan katkısı hakkında hikaye istenir.
İlişkili metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اغْبُذُوا²

¹ Rahman ve Rahîm olan Alla'ın adıyla

² Ey insanlar! Rabbinize kulluk ediniz. (Bakara Suresi: 21.)

İbadet ne büyük bir ticaret ve saadet; fışk ve sefahet ne büyük bir hasaret ve helâket olduğunu anlamak istersen, şu temsilî hikâyeciğe bak, dinle:

Bir vakit, iki asker, uzak bir şehre gitmek için emir alıyorlar. Beraber giderler. Tâ yol ikileşir. Bir adam orada bulunur. Onlara der:

“Şu sağdaki yol, hiç zararı olmamakla beraber, onda giden yolculardan ondan dokuzu büyük kâr ve rahat görür. Soldaki yol ise, menfaati olmamakla beraber, on yolcusundan dokuzu zarar görür. Hem ikisi, kısa ve uzunlukta birdirler. Yalnız bir fark var ki; intizamsız, hükümsüz olan sol yolun yolcusu çantasız, silâhsız gider. Zâhirî bir hiffet, yalancı bir rahatlık görür. İntizam-ı askerî altındaki sağ yolun yolcusu ise, mugaddi hülâsalardan dolu dört okkalık bir çanta ve her adüvvü alt ve mağlup edecek iki kıyyelik bir mükemmel mirî silâhı taşımaya mecburdur.”

O iki asker, o muarrif adamın sözünü dinledikten sonra, şu bahtiyar nefer sağa gider. Bir batman ağırlığı omzuna ve beline yükler. Fakat kalbi ve ruhu binler batman minnetlerden ve korkulardan kurtulur. Öteki bedbaht nefer ise, askerliği bırakır. Nizama tâbi olmak istemez; sola gider. Cismi bir batman ağırlıktan kurtulur. Fakat kalbi binler batman minnetler altında ve ruhu hadsiz korkular altında ezilir. Hem herkese dilenci, hem her şeyden, her hâdiseden titrer bir surette gider. Tâ mahall-i maksuda yetişir. Orada, asi ve kaçak cezasını görür.

Askerlik nizamını seven, çanta ve silâhını muhafaza eden ve sağa giden nefer ise, kimseden minnet almayarak, kimseden havf etmeyerek, rahat-ı kalp ve vicdan ile gider. Tâ, o matlup şehre yetişir. Orada, vazifesini güzelce yapan bir namuslu askere münasip bir mükâfat görür.

İşte ey nefis-i serkeş! Bil ki: O iki yolcu, biri mutî-i kanun-u İlâhî, birisi de asi ve hevaya tâbi insanlardır.

O yol ise hayat yoludur ki âlem-i ervahtan gelip, kabirden geçer, ahirete gider.

O çanta ve silâh ise ibadet ve takvadır. İbadetin, çendan, zâhirî bir ağırlığı var. Fakat manasında öyle bir rahatlık ve hafiflik var ki tarif edilmez. Çünkü âbid, namazında der:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ Yani, “Hâlık ve Rezzak Ondan başka yoktur.

Zarar ve menfaat Onun elindedir. O hem Hakîm’dir, abes iş yapmaz; hem Rahîm’dir, ihsanı, merhameti çoktur” diye itikad ettiğinden, her şeyde bir hazine-i rahmet kapısını bulur. Dua ile çalar. Hem her şeyi kendi Rabbisinin emrine musahhar görür. Rabbisine iltica eder; tevekkül ile istinad edip, her musibete karşı tahassun eder. İmanı ona bir emniyet-i tamme verir.

Evet, her hakikî hasenat gibi, cesaretin dahi menbaı imandır, ubudiyettir. Her seyyiat gibi, cebânetin dahi menbaı dalâlettir.

Evet, tam münevverü’l-kalp bir âbidi, küre-i arz bomba olup patlasa, ihtimaldir ki onu korkutmaz. Belki harika bir kudret-i

Samedâniyeyi, lezzetli bir hayret ile seyredecek. Fakat meşhur bir münevverü'l-akıl denilen kalpsiz bir fasık feylesof ise, gökte bir kuyruklu yıldızı görse, yerde titrer. “Acaba bu serseri yıldız arzumıza çarpmasın mı?” der, evhama düşer. (Bir vakit böyle bir yıldızdan koca Amerika titredi. Çokları gece vakti hanelerini terk ettiler.)

Evet, insan nihayetsiz şeylere muhtaç olduğu hâlde, sermayesi hiç hükmünde bir şey. Hem nihayetsiz musibetlere maruz olduğu hâlde iktidarı hiç hükmünde bir şey. Âdeta sermaye ve iktidarının dairesi, eli nereye yetişirse o kadardır. Fakat emelleri, arzuları ve elemeleri ve belâları ise dairesi, gözü, hayali nereye yetişirse ve gidinceye kadar geniştir.

İşte bu derece âciz ve zayıf, fakir ve muhtaç olan ruh-u beşere ibadet, tevekkül, tevhid, teslim ne kadar azîm bir kâr, bir saadet, bir nimet olduğunu, bütün bütün kör olmayan görür, derk eder. Malûmdur ki, zararsız yol, zararlı yola –velev on ihtimalden bir ihtimal ile olsa– tercih edilir. Hâlbuki meselemiz olan ubudiyet yolu, zararsız olmakla beraber, ondan dokuz ihtimal ile bir saadet-i ebediye hazinesi vardır. Fısk ve sefahet yolu ise –hatta fasıkın itirafıyla dahi– menfaatsiz olduğu hâlde, ondan dokuz ihtimal ile şekâvet-i ebediye helâketi bulunduğu, icma ve tevatür derecesinde, hadsiz ehl-i ihtisasın ve müşahedenin şهادetiyle sabittir ve ehl-i zevkin ve keşfin ihbaratıyla muhakkaktır.

Elhâsıl: Ahiret gibi, dünya saadeti dahi ibadette ve Allah’a asker olmaktadır. Öyle ise, biz daima **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الطَّاعَةِ وَالتَّوْفِيقِ**³ demeliyiz ve Müslüman olduğumuza şükretmeliyiz.

(Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2023, s. 32)

BİRİNCİ SUAL: Çok tembellerden ve târikü’s-salâtlardan iştiriyoruz. Diyorlar ki: “Cenab-ı Hakkın bizim ibadetimize ne ihtiyacı var ki, Kur’ân’da çok şiddet ve ısrarla, ibadeti terk edeni zecredip Cehennem gibi dehşetli bir ceza ile tehdit ediyor? İtidalli ve istikametli ve adaletli olan ifade-i Kur’âniyeye nasıl yaklaşıyor ki, ehemmiyetsiz bir cüz’î hataya karşı nihayet şiddeti gösteriyor?”

Elcevap: Evet, Cenab-ı Hak senin ibadetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil. Fakat sen ibadete muhtaçsın; manen hastasın. İbadet ise, manevî yaralarına tiryaklar hükmünde olduğunu çok risalelerde ispat etmişiz. Acaba bir hasta, o hastalık hakkında, şefkatli bir hekimin ona nâfi’ ilâçları içirmek hususunda ettiği ısrara mukabil, hekime dese: “Senin ne ihtiyacın var, bana böyle ısrar ediyorsun?” Ne kadar manasız olduğunu anlarsın.

(Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2022, s. 309)

...yara ise; birisi, müz’ic ve hadsiz bir acz-i beşerî, diğeri elîm, nihayetsiz bir fakr-ı insanîdir.

³ Emirlerine itaate ve hayırlı işlerde muvaffakiyete ulaştırdığı için Allah’a hamd olsun.

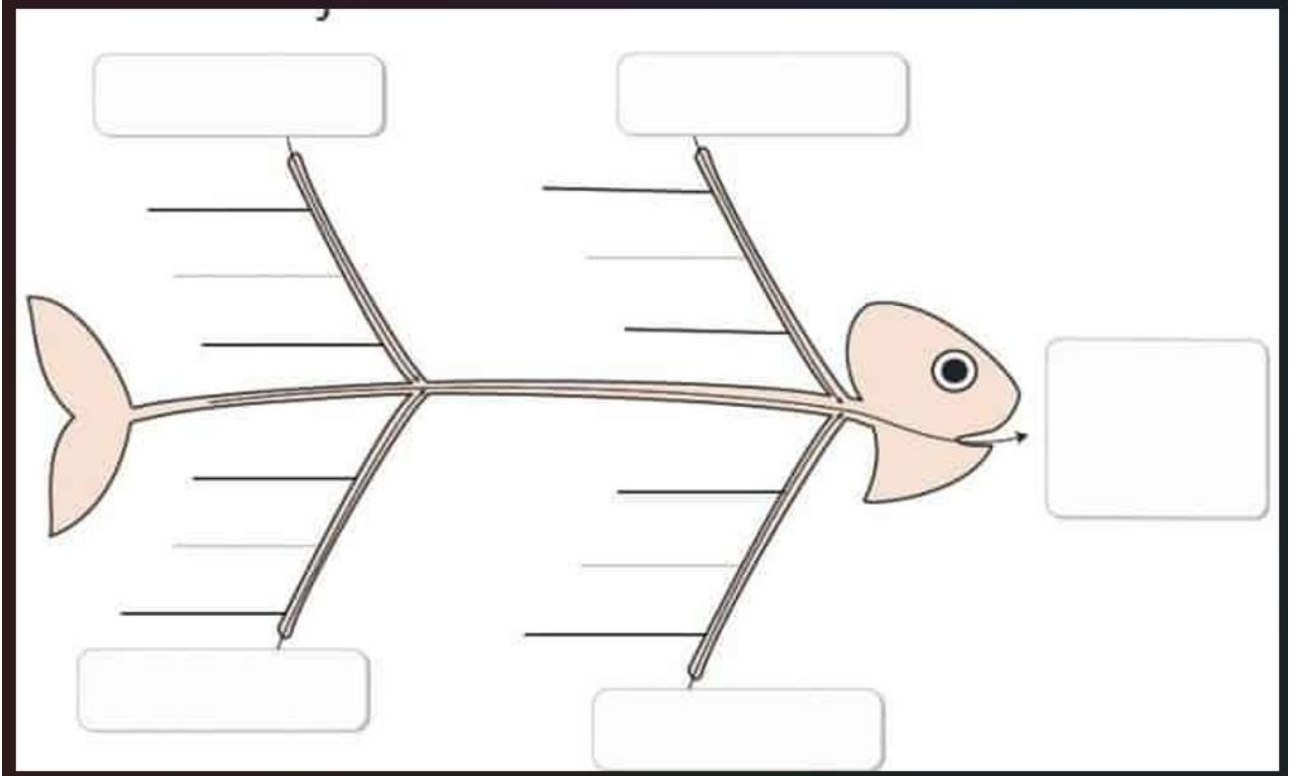
(Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2023, s. 46)

Kur'ân'ın cadde-i nuraniyesi ise, bütün ehl-i dalâletin çektiği yaraları hakaik-ı imaniye ile tedavi eder, bütün evvelki yoldaki zulümatı dağıtır, bütün dalâlet ve helâket kapılarını kapatır. Şöyle ki:

İnsanın zaaf ve aczini ve fakr ve ihtiyacını, bir Kadîr-i Rahîm'e tevekkül ile tedavi eder. Hayat ve vücudun yükünü, Onun kudretine, rahmetine teslim edip, kendine yüklemeyip, belki kendisi o hayatına ve nefesine biner hükmünde bir rahat makam bulur. Kendisinin nâtık bir hayvan değil, belki hakikî bir insan ve makbul bir misafir-i Rahman olduğunu bildirir. Dünyayı bir misafîrhane-i Rahman olduğunu göstermekle ve dünyadaki mevcudat ise, esma-i İlâhiyenin âyineleri olduklarını ve masnuatı ise, her vakit tazelenen mektubat-ı Samedâniye olduklarını bildirmekle, insanın fenâ-i dünyadan ve zeval-i eşyadan ve hubb-u fâniyattan gelen yaralarını güzelce tedavi eder ve evhamın zulûmatından kurtarır.

(Sözler, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2023, s. 713)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ⁴
وَأَجِرْ دَعْوِيهِمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ⁵

⁴ Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

⁵ Duaları şu sözlerle sona erer: “Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah’a mahsustur” (Yunus Suresi: 10.)